

# NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN- ÉS GÖRÖG-SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy (vnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST.

Királyi Pál-uteza 13. szám  
(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 2 kr. (4 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknel egész oldal 16 frt. fél 8 frt. negyedrészt 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti. A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

## HIVATALOS RÉSZ.

Kivonat az egyházmegyei körlevelekből.

Munkács-egyházmegye:

3116: 1895. Ungvármegye közigazgatási bizottságának f. évi márczius 12-én 269. (ad 217.) számú határozata és megkeresése következtében ezennel föl hívom az Ung-vármegye területén működő egyházmegyébéli kántortanítókat, hogy jövedelmi hátralékaik behajtása céljából mindennemű jövedelmi hátralékaikat kellően és lelkiismeretesen feltüntető kimutatást készítsenek és azt évnegyedenként két egyenlő példányban a szolgabírói hivatalhoz behajtás végett nyujtsak be.

## NEM HIVATALOS RÉSZ.

### A kath. tanítói árvaház.

Az ország ezer éves fennállásának küszöbén mindenki iparkodik valami nagyot, magasztosat tenni, vagy az erre szükséges képesség hiányában legalább valami eszmét megpendíteni. Így születik meg a sok szebbnél szebb gondolat; de jó, ha a sok között akad néhány hamar végrehajtható is, mert minálunk, jaj neked eszme, légy bármily szép, bármily magasztos, ha végrehajtásod kitaratást és erős akaratot igényel, akkor az eszme sok emberöltőn át csak eszme marad.

Egy-egy ily magasztos terv hangoztatásánál mindig eszembe jut elhunyt mesterem, Regéczy Józsefnek az a mondása, melyet Sadowa és Sedanról mondott.\* Itt 1866-ban a tanítónak tulajdonították a győzelmet, s a magyar ezt utánozva, rendkívül sokat adott a népiskola fejlesztésére. De mikor 1871 után kimondták, hogy „Bei Sedan hat der deutsche

*Professor* gesiegt«, nálunk is mihamar felhagytak a népiskolával és minden figyelmet felsőbb oktatásra fordítottak. S ez így megy mindennél. Mi képesek vagyunk egy szép, nagy fáradsággal népszerűsített eszmét elejteni azért, hogy helyébe egy másikat kapjunk fel, mert új, s hogy ezt aztán egy harmadikért ismét sutba dobjuk. Ettől a hamar lelkesedéstől és divatos minden új után kapkodó eszjárástól félttem én a kath. tanítói árvaház szép eszméjét is. Attól félek, hogy irunk, beszélünk róla, lelkesedünk érte egy darabig, s ha majd látjuk, hogy erőnk nem áll arányban a nagy feladattal: szép lassacska lelohad lelkesedésünk és feledésbe megy az egész szép terv. S ép ez aggodalom készit arra, hogy most, a mikor még nem »multa divatját« e gondolat, arról itt a magyar kath. néptanítóság összeségének színe előtt elmondjam szerény véleményemet.

A kath. tanítói árvaház egyedül és kizárólag a mi érdekünk és ennélfogva igen természetes, hogy felépítésének előfeltételeit legelső sorban magunkban kell hogy keressük. Ez így van és másképp nem is lehet. Mert ki küzdjön, ki áldozzék értünk, ha mi magunk visszahuzódunk? Nem, ezt nem tehetjük! Nagy feladat, de nem lehetetlen. Az ember embertársaitól elkülönülten tehetetlen, de másokkal szövetkezve mindent megtehet. Hát még oly sok, egy célért küzdő kartársak összesége, mint a kath. tanítóság tábora! Midőn azonban első sorban saját erőnkre hivatkozom, korántsem akarom azt mondani, hogy mások támogatását ne vegyük igénybe, sőt ellenkezőleg, indítunk gyűjtést a legszélesebb körben, de ne feledjük azt sem, hogy a mi céljainkért mások csak akkor fogják lelkesedni, arra áldozni, ha látják, hogy mi is lehető mindent elkövetünk az eszme megtestesítésére.

Van hazánkban körülbelül 12.000 néptanító. Sajnos, hogy pusztá nevünk is hiteles

\*) Majer emlékkönyv 96 l.

szegénységi bizonyítvány, s így nagy áldozatokra keptelenek vagyunk, de odaig még sem jutottunk, hogy a saját ezéljainkra, a saját gyermekeink jövője boldogítására, mi tulajdonképpen *mintegy második életvezélunkat tesszük e földön, 5 év alatt — 2 frt évi részletekben — 10 frtot kifizetni képesek ne lennünk.*

Ez maga kitesz 120.000 frtot. A főtiszteendő klerus, ha hozzá fordulunk, mostoháiban velünk sem fog eibanni, mint sok más keróvel, és biztosan remélhetjük, hogy 5—6 év alatt tekintélyes összeget rak össze. Magam ismerem több oly nemesszívű plébánost, a kik látva buzgóságunkat, 5 évig évenként 4—5 frt lefizetésére is köteleznek magukat. Ezenkívül az intelligens úri embereket, tanügybarátokat egyáltalánval kell fölkeresni; a szegényebb osztályt és a gyermekhadat a már szétküldött szelvényekkel elárasztani. És hogy ebbeli fáradozások nem vész kárba, mutatja saját példám, ki az első napon kellő utánjárás mellett 2 óra alatt 100 darabot tudtam belőle értékesíteni, még pedig, mert vizsga után lévén, már nem az iskolában, hanem a nép közt. Meggyőztem azonban, hogy még sokkal jobban adakozzának, ha e szelvények kis Mária, vagy más cinos szent képekre volna nyomatva, mert sokkal inkább adja oda 2 krajt a szegény ember, ha azért a mellett, hogy jótékonyt gyakorol, még kis kepecskét is kap a szentírásból vett üzenetekkel. A gyermekekre pedig ennek különösen vonzó hatása van. És én hiszem, hogy a Szent István-Társulat és más könyvtárak szívesen felajánlanak évenként még száz es ezer ily kis egyenlő

kepecskét, a melyek egyenlők lévén, a kiállításnál csak a papíros kerül költségbe s nem sokkal többbe, mint maguk a szétküldött szelvények. Látnivaló tehát, hogy az árvaház költségei, tekintve a ezél magasztos voltát, rövid idő alatt összehozhatók volna, ha mi magunk nem késünk áldozni és nem ki-meljük magunkat, hanem minden lehető fáradságot megteszünk ügyünk érdekében.

Marmula János.

(Folytatása következik.)

## Egyesületi élet.

A kismartonvidéki tanítóegyesület május hó 30-án tartotta Kismartonban választmányi ülését.

Domnanovich kis-bologasszonyi esperes, mint elnök, meleghangú beszédben üdvözölte a megjelent tagokat és megnyitotta az ülést. Ezután Russo lovag, székes-kúti esperes-plébános lelkesülten köszöntö meg választmányi taggá történt megválasztását.

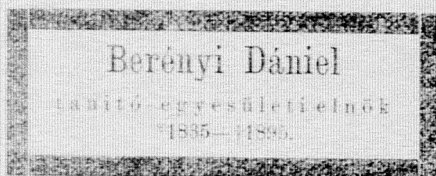
Az egyesület nagygyűlésének megtartására határidőül f. évi július hó 4-ének d. e. 10. órája tüzetett ki. Az egyesület és a segélyalap 1894. számadásának felülvizsgálására Haubner megyesi plébánosból, Hackl ruszti, Köller szentmargitai néptanítókból és Lehner kismartoni igazgatótanítóból álló bizottság küldetett ki.

Tízdeli órákor Várts prépost a kismartonhegyi kápolnában az egyesület elhunyt tagjaiért szent misét fog mondani, hogy ez által a tagok lerójják a kegyelet adóját elkötözött társaik iránt.

A nagygyűlés tárgyainak sorrendje a következőleg állapított meg:

1. A volt tiszttakar lemondása és az újnak megválasztása.
2. Az utolsó gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése.
3. Az 1896-ban Budapesien tartandó egyetemes tanügyi kongresszusra küldöttek választása.
4. A magyar kath. tanítók zászlájára egy bizonyos összegnek megszavazása.
5. Gyakorlati előadás: »Földrajz a népi-skolában«, tartja Lehner Antal kismartoni igazgató-tanító.

## TÁRCZA.



Berényi Dániel

tanító-egyesületi elnök  
1835—1895.

(Folytatás és vége.)

Berényi Dánielnek, mint elnöknek, legfőbb vezetésmeje volt: a kath. paedagogiai közszellem megörzöszése és fejlesztése, s egy, az ezmenyért lelke edő s hivatásának magaslatán álló gárda képzése. Összes törekvései ennek ervingyálításában összpontosultak. Amde törekvéseiben nem egy akadályval kellett megküzdenie.

Az alkotmányos kibontakozás után a tanügy terén egy veszedelmes irányzat: az álliberálisizmus kelt ki bölesőjéből. E mozgalom az igazi ezmeny helyett esalóka abrاندképét, a benső meggyőződés helyett, melyet csak a hit képes megörzözteni, s melynek hiányában

erkölesli alapon nevelni, oktatni keptelenség, — e helyett a független morált állította bálványképül oltárára. A tevtanok, főleg ha csás-bos alakban jelennek meg, könnyen találnak termékeny talajt, s a hova estőkben hullanak, ott buja esirazás támad a magvak nyomán. Mőd felett kedvezett ennek maga e század, mely idült szkepszisevel mindenben csak a »látzat«-ra törekszik. Így történetetett, hogy a megindult aradat mindinkább terjedett, növekedett, s már hosszú vonalon erős hullamokat vert. Végso hullámfodrai immár a kath. egyesületek — köztük egyesületünk — vedő bástyáit is verdesni kezdték: a gyöngö szívéükben itt-ott némi karokat okozván. Amde Berényit a falakon ebren találta a veszély, ki hívó szö-zatával, mint esengő vészharanggal, hirtelen felrázta az alvókat s a kath. paedagogiai közszellem és öntudat mentve volt.

Innét kezdődik Berényi Dániel elnöki megnyitóinak fényes eziklusa, melynek intenciója az egyesület vitális érdekei szerint időről-időre változott. Csak egy tekintetben maradtak változatlanok a beszédek, t. i. esztetikai formájukra és a hang színezetere nézve. A hang

6.  
tatása  
7.  
fölmén  
8.  
9.  
A  
sület-  
lését.  
64 főt  
lékéné  
sz. a  
gokón  
sége is  
hatós  
mester  
urakka  
boldog  
a város  
rendítő  
gon ki  
Maison  
srdóm  
lésben  
Utána  
melybe  
iparko  
az em  
mely  
napire  
tosabb  
sület  
rendje  
az örö  
fölvita  
áradat  
sits M  
hívott  
ket, n  
beszéd  
nek g  
seg e  
élenk

mind  
ban,  
forma  
volt.  
gyöng  
dús k  
nyitó  
egyes  
rópté  
napia  
S.  
ezek  
Befel  
meg  
bóke,  
A  
jezés  
azonl  
vel, l  
testü  
lyein  
rabb  
a szá  
E  
az el

6. A magyar nyelv a népiskolában és sikeres oktatása. Előadja Hackl József ruszai néptanító.

7. Az 1894. évi számadásainak ismertetése és a fölmentés megadása.

8. Befizetések az egyesület pénztárába.

9. Esetleges indítványok.

A gyűlés fél egy óraker ért véget.

Hackl József.

A Bajavidéki róm. kath. néptanító-egyesület június hó 4-én Baján tartotta XXII. nagygyűlését, melynek első részét felejtéhetetlen elnöke: nagys. és főt. Berényi D., a fehérvári szellemű apát áldott emlékének szentelte. A kegyelet kultuszát impozánsá tette az a körülmev, hogy a nagy számban megjelent tagokon (jelen voltak 109-en) kívül e nemes város közönsége is széles számban megjelent, s hogy köztük a városi hatóság élén a város országgyűl. képviselőjével és polgármesterével: nagys. Drescher Ede és dr. Hegedüs Aladár urakkal — majdnem teljes számban képviselve volt. A boldogultért följajánlott ünnepélyes isteni tisztelet után a városház dísztermében id. Szélig Fer. alelnök, a megrendítő csapás feletti közös fájdalomnak megindult hangon kifejezést adva, a gyűlést megnyitotta. Ezután főt. Malson M. rig. esp. lépett az emelvényre és „Egy rika sírdomb” cím alatt nagy emberismerettel és a tölkezésben valódi művészettel írt emlékezését olvasta föl. Utána Novoth J. bajai t. olvasta fel B. D. életrajzát, melyben az elhunytak tanítói és elnöki működését iparkodott kidomborítani. A hangulatkelző nekrológokat az emlékeztetnek fölríftult hatása alatt álló közönség mély megindulással jutalmazta. Ezután tölvétetett a napirend, melynek keretében a gyűlés első és legfontosabb aktusa volt az elnökválasztás. Az elérvult egyesület apát keresett. Ismétlődött a természet örökérvényű rendje: a sötétség után világosság: a bánat könyve után az öröm mámore. Meghalt a király! éljen a király. És fölvirágozott a tágas terem minden zugában, mint az áradat kihömpolygött a folyóóra, utazára: éljen Kovatits Máté almási apát-plébános. A küldöttségileg meghívott jószágos tekintetű apát ur átvevén az elnöki széket, nyomban megtartotta székfoglaló beszédét. A remek beszéd alapeszméje a Sz. sít fonséges gondolata, melynek gyujtó tüzeben a szabadság, egyenlőség és testvériség eszménye megszületett. — E nagyszerű mozzanat élénk hatása alatt, örömpírral az arczokon tárgyalta le a

közgyűlés a tárgysorozat többi pontját, s ezek közül — mint legfontosabbat, a jelen közgyűlésre kitűzött — s a házi feladványokról szóló kötelező tantételt a Lissé János-féle tervzet alapján. A széles mederben folyt tárgyalás képesán, hosszú és érdekes vita után az alaptervezet — Weisz R. javaslata folytán — módosítás nélkül elfogadtatott, melynek értelmében határozatilag kimondta a közgyűlés, 1. hogy a házifeladványok szükségessék ugyan, de a minimumra redukálándók; 2. házi feladványok osztott és osztatlan iskolákban a III. osztálytól kezdve vétessenek; 3. a házi feladványok csakis a téli évszakban 2—2 hetenkinti munkarend mellett vétessenek; 4. házi feladványok csakis a számtanból, nyelvtanból és fogalmazásból vétessenek; 5. a házi feladványok anyaga simuljon a tanmenethez s ne legyen sem túlságos könnyű, sem szerfölött nehéz; 6. a házi feladványok gondos előkészítést igényelnek; 7. a számonkérés ne legyen föltétlen; 8. a házifeladványok pontosan javítándók; a javításnál mindkét tényező: tanító és tanuló szerepeljen. Élénk érdeklődés mellett halgatta meg a közgyűlés Vörös Lajos jankováci t. gyakorlati tantételeit, melyet »Szent István és kora» címmel buzgalommal és szakértelemmel állított egybe az előadó. — A pályadolgozatokra vonatkozó jelentés és a jövő évi tantételek tárgyában előterjesztett vál. javaslat után végezettül az adminisztratív ügyek letárgyalásával a meghatározó és tanulságos mozzanatokban gazdag nagygyűlés délután 2 óraker véget ért. Baja, 1895. június hó 5. Jegyző.

A galgóczi egyházkerület tanítói kara által folyó évi július hó 3-án Bankán tartandó értekezlet tárgysorozata. 1. 9 óraker szent mise, mely alatt Smeringa Gyza moraviani kántortanító új gregorian éneket és responsoriumokat fog hangoztatni. 2. Az elnök megnyitó beszédét mond. 3. A múlt évi értekezletről felvett jegyzőkönyv s az erre adott főpásztori magas válasz felolvastatik. 4. A tanítói kar személyzetében történt változások bejelentésének. 5. Nt. Ivancsics Rajnér moraviani segédlektész és hitoktató ur előadja: »Mí képezi az osztatlan népiskola I. csoportjának hittani tananyagát». Eire következik mintatanítás. a IV. isteni parancsról a népiskola ugyanazon csoportjában. Megbírálja Nt. Kucera Regálai áldozár és galgóczi tanító ur. 6. Nt. Zsóko Bernát áldozár és galgóczi főtanító ur mintatanítása: egy alkotmánytani lecke a IV. osztályban: tárgy: a pragmatika séméje.

mindenkor szívének bensőségeből fakadt. Valóban, szíve volt az ajkan, mikor beszélt. A forma, a szerkezet pedig, az maga a tökély volt. Általában beszedei a szónoklatnak remek gyöngyei, melyekben egy ragyogó szellemnek dús kincsei csillámlanak. Egy-egy gyűlési megnyitója mindig ünnepi hangulatot keltett az egyesületi tagokban, kik szellemének magas röptét követve, egy időre kiemelkedtek a köznapiaság porából.

Szív és tudomány, szeretet és ékesszólás: ezek voltak Berényi Daniel küzdő fegyverei. Befelé is ily humanus fegyverekkel alapította meg áldados uralmát, melynek égisze alatt béke, összetartás és együttérzés lakott.

Az egyesületi élet a gyűlésekben lel kifejezést. Az eszmeharcz küzdőtere: a gyűlések azonban csak akkor bírnak képző, nevelő erővel, ha a tábor fegyvelmezett, fegyvelmezetlen testület nem képes egyéni és partszenvedélyein uralkodni, az ellentétes érdekek mihamarabb összeütköznek, meghomlik a rend, elfajul a szabadság s a korrupciózión armánya fölúti fejét.

Egy testület fegyvelmezettsége pedig jórészt az elnöktől függ. A tagok között ő képezi az

összekötő szalat. Ő az a koncentrikus pont, melyen, mint sarkkörön, az egyesületi élet egész rendszere forog.

Berényi Daniel egyeniségében megvolt ez a fegyvelmező erő. Ő mint elnök szellemével egy fejjel kimagaslott a testületből, úgy hogy minden szó és tekintet a tisztelet köntösébe öltözve jutott föl az ő piedesztaljához. Lenyének nemes varázsa alatt testvéreknek tartottuk egymást . . .

Életének fénypontja elnökségének utolsó szakára esik: midőn az egyesületet megövtta az eisekelvesedéstől.

Általános jelenség volt ez, olyan beteges tünet, mely egy időre a nagy tarsadalom minden testületének szervezetét inficziálja. Ez volt az ellaposodás (pangás) kora. Ezen korszak bekövetkezése azonban nem volt varatlan, megelőp. Pszichologicze ez egy természetes jelenség volt, melynek előbb-utóbb be kellett következnie.

E jelenség az ifjúkori lángoló lelkesedés visszahatása vala. Mert valóban bámulatos előttünk az az eszményi entuziazmus, melynek perzselő hevében — pusztán a lélek tár-

E mintatanítást megbírálja *Smeringa Géza*, moravári kántortanító ur. 7. *Pázmány* Sándor galgóczi kántortanító ur értekezni fog az új tanítói nyugdíjtörvény elnyeréről a régi törvényvel szemben. (Visszamaradt tétel 1891. évi 8. Az ez évi köteles dolgozatot: »Testi fenyték alkalmazandó-e a népiskolában? és ha igen, mi módon?«) *Rólyassa Fogelton* István szent péteri tanító ur. Ezen tétel általános és tisztes megvitatás tárgyát fogja kérezni. 9. A legújabb tanügyi rendeletek felolvasásának 10. A segélyalap gyűjtő bizottságának pénztárosa jelentést tesz az alap javára történt befizetésekről. Tisztelettel kérem a tanító urakat, tessék a segélyalapba történt befizetéseket kimutató tagsági könyveiket az értekezletre előhozni. 11. Indítványok tételnek. *Moravában*, 1895. június hó 6-án. *Mohar Rudolf*, kerületi alesperes és tanfelügyelő.

A rozsnyói egyházmegye tanítói egyesület *Murány-Garam köre* 1. é. május 14-én Murányban tartotta közgyűlését. Leírólása a következő volt: 9 órákor sz. mise. 1. A gyűlés megnyitása egyházi és világi elnök udvozoló és serkentő beszéde által. 2. Jegyzőkönyv-itelesítése. 3. Tétel beszéde és bírálók megválasztása. 4. »A hazafias érzés ápolására, mely tantárgyak lealkalmasabbak és miképen kell azokat előadni« című tétel felolvasása *Lajos József*, mely munka kiváló értelművel készült. 5. Földművelésügyi tanítói Roszjár Entze felső tanító. 6. Pénztárosul *Boros Ferenc* lelt megválasztva. 7. A jövő közgyűlés helyének kijelöltetett Murányvár. 8. Indítványozza lelt, hogy kéresekkel fel az egyházi hatóság, miszerint beleegyezését adja, hogy a kisebb fizetésű iskolákban tisztán tanítói fizetés felemelését 400 forintig kérvényezhessék az államtól. 9. Záróbeszéd. *M. Hosszúréti*, 1895. június 3-án. *Berényi János*, tanító s a kör jegyzője.

## Irodalom és művészet.

— **Ertesítés** »Katholikus polgári- és felsőbb leányiskolai tankönyvek tára« szerkesztői: *Ember Károly* az »Angolkisasszonyok« vezetése alatt álló budapesti kir. kath. tanítónőképző-intézet rendes tanára és *Hortobágyi Antal* székelyvárosi tanár mély tisztelettel

szólási ösztönének szuggerralása alatt — a mi katholicus tanító-egyesületeink alakulak. Am az ember legnemesebb indulatainak is meg van szabva a határa. Az indulatok a forrási ponton mihamarabb elégetnek a szervezetet. Ezért történt, hogy a lelkesedés egetverő lángja 15–20 év alatti lassankint vesztetni kezdett benső hevelől és méreteiből. A naturalizmus-bideg lehellelte csak elősegíté a megdermedés folyamatait, úgy hogy az entuziazmus magas hőmérséke elvögve is — alacsony szalmalángga fajult, melyben kevés a meleg és — sok a füst. A lelkesedést lampával kerestük.

Ez volt a bágyadtság, ellankadás, esüggendes, közöny kora.

Ekkor ragyogtatta *Berényi Daniel* az ő fenkölt szellemét egész teljességében. Lelkesedésének sugarival a keblekre nyomasztólóg ható ködöt főlzaggatva, az egész egyesületet felrészta almos letargiájából. S hogy a tűz ismét le ne lohadjon, folyvást újabb és újabb ingert, nemes ösztönt adott az önképzésre. Az idealizmus faklyáját szavaival és tetteivel haláláig előttünk hordozta. S az ő érdeklődésének tüze forró láng volt, melynek melegét

jelentik, hogy »*Olvásokönyv*« a katholicus polgári- és felsőbb leány-iskolák *első osztálya* számára szombaton elhagyta a sajtót s a Szent-István-Társulat jóváhagyása után mindazon leányiskoláknak, melyeknek főtiszt elöljárósága már előzetesen is mutatványpéldány küldése iránt megkeresést intézett, *bérmentve* fog a kiadó által megküldetni. A megjelent olvasókönyv teljesen a polgári- és felsőbb leányiskolai újabb *tautere* alapján készült s kiváló kath. íróktól tartalmaz önálló, a könyv számára írott olvasmányokat. A *II-ik* és *III-ik osztály olvasókönyvei*, a *tantervet tartva szem előtt* ugyancsak, *külön-külön* kötetben, valamint »*Magyarország történelme*« a IV-ik osztály számára készülő »*Irodalomtörténet*« és »*Olvásokönyv*« ugyszintén a »*Világtörténelem*« részben a nagy szünidő alatt, részben a jövő tanévben fognak megjelenni. A kész kötetből *bérmentve* küldetünk bevezetés céljából *mutatványpéldányt*. Kérjük az eziranti megkereséseket *Ember Károly*-hoz, a »Nepnevelő« szerkesztőségéhez ezimezni (*Budapest*, Királyi-Pal-utca 13. sz. Szent-István-Társulat).

— **Szalay Baróti** »A magyar nemzet története« kiváló munkájából most kaptuk az I. kötet 13. füzetét, melyben az Arpád-házbeli királyok kora immár végére jár. IV. Béla, V. István, Kun László királyok története van benne elmondva az eddig is már annyiszor elismert élénkséggel és alapossággal. A füzethez két melléklet van csatolva. Az aradi gyűlés rajza Geigertől és Than Mór ama híres festményének reprodukciója, mely az Imre és Endre közti jelenetet ábrázolja. Egy tüzét ára 30 kr. Megrendelhető *Lampel R.* (Wodianer F.)

— **Beküldetett** *Bolo Henrik* abbé A »*Kálvária tragédiája*« Franciaából fordította és kiadja *Schmiedt* Ferenc Esztergom-főegyházmegyei áldozár, Budapest. Megjegyezzük, hogy a mű ft. *Totfalussy Béla* budapest-

mindnyajan éreztük. Azóta ismét, a mi üdvöset megindított, az ment sikeresen. Ilyen volt egyebek között az egyesület elavult formájának rekonstruálása 1888-ban. E művelet által *Berényi Daniel* kiérdemelte »az egyesület *második alapítója*« szép melléknevet.

10 évig tartó elnöksége alatt minden eszme, mely itt született, minden alkotás, mely itt nyert életet, az ő nemes, magasra törő lelkehez fűződik.

— **Megszoktuk** az ő atyai gyengéd keze gondozását, igazságos, bölcs vezérlését; megszoktuk szívének meleg verőfényét, pazar hőkezűséget a szereteiben; megszoktuk a fényt, dicsőséget, melyet ő biztosított számunkra. S most minderről le kell mondani...

Adjon Isten nyugalmat és üdvöt e fenkölt léleknek, »ki — mint egy jeles életrajzírója mondja — mindenkit szeretni s kit mindenki csak szeretni tudott.«

Legyen az ő áldott emléke irányító fénye, világító oszlopa a jövő nemzedéknek.

*Novoth István.*

crszébetvárosi plébánosnak, minden nemes ügy lelkes barátjának van ajánlva.

„Kath. hajadonok könyve.” Irta: *Cziklay Lajos*. Ára a példányok különírtésége szerint 2, 3, 4, 5, és 8 ft. Minden tekintetben figyelemre méltó és érdekes mű Cziklay Lajosnak ez a munkája, melynek czélja jó tanácsokkal, alkalmias utmutatásokkal ellátni az iskola falai közül kikerült fiatal hajadont, mintegy vezető kezet nyújtani neki az élet utain keresztül azokról az erkölcsi jó tulajdonságokról, melyek a fiatal nő legdrágább kincsét képezik. Munkája második részében az egyes életpályákról beszél, a melyekre a nők akár belső hajlamból, akár szükségből léphetnek: megismerteti a törvény által előírt követelményeket, melyek a kitűzött czélhoz elvezetnek. Ez a rész különösen nagy és hasznos szolgálatára lesz mindazoknak, kik leányaik jövőjét ideje korán biztosítani óhajtják s ezekhez a szabályokhoz másképp nem egykönnyen juthatnak hozzá. Melegen ajánljuk a figyelemre méltó hasznos könyvet olvasóink figyelmébe, de különösen a leányiskolák előjáróinak.

## VEGYESEK.

A kath. tanítók Almanachát szerkesztő bizottság ismételve kéri a magyarországi összes kath. tanítókat, *tanítónőket* és egyesületeket, hogy a lapunkban már több ízben közzétett kérdésekre válaszaikat a »Népnevelő« vagy a »Kath. Tanügy« szerkesztőségébe minél előbb beküldeni szívesek legyenek. A bizottság dícséretes buzgalommal arra törekszik, hogy az Almanach a lehető legteljesebb és legkötelelesebb legyen s azért óhajtanád, hogy abból egyellen egy kath. tanító neve ne hiányozzék. Kéri a bizottság az adatok mielőbbi beküldését, hogy a sok időt igénylő nagy munka sajtó alá rendezését a bizottság megkezdhesse.

A kath. tanítók árvaházi gyűjtő bizottsága kéri mindazokat, kik az árvaházi alap gyarapítására kibocsátott 2, 5 és 10 kros lapocskákból álló füzeteket árusítani szívesek voltak, hogy az eddig begyűlt összeget dr. Zelliger Vilmos úrhoz, lapunk szerkesztőjéhez (VI. ker., érsek-uteza 2.) beküldeni szíveskedjenek. A befolyó összegekről szóló nyilvános nyugtázást lapunk jövő számában megkezdjük.

Tanítói kinevezések a munkácsi egyházmegyében. Bony Bazil, é.-tanító M.-Bereznára é.-tanítóul, Vakaró Bazil okl. é.-tanító Pappfalvára é.-tanítóul; Pávay György n. dobosi id. é.-tanító ugyanoda rendes é.-tanítóul; Petenykó Bazil rakászi II. é.-tanító Kis-Tarnára é.-tanítóul; Boksay Péter oklev. é.-tanító N.-Lazra id. é.-tanítóul; ifj. Paulisinez Uhrin János Csékere id. é.-tanítóul; Spirý Tódor tanítójelölt Tisza-Kirvára id. h. é.-tanítóul; Dankó József b. polenai é.-tanító állomásán véglegesítették; Polyák Mihály mihálkai id. é.-tanító rendes é.-tanítóul.

Gazdák és kertbirtokosok mindazt, a mire gazdaságukban és a kertben magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb és legjobb minőségben Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből (Andrássy-út) szerezhetik be, mely ide vonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve meg-

küldi. — Minden rendelés még a beérkezés napján pontosan elintéztetik.

**RÖVID HIREK.** Az esztergomi tanítóképző ifjúsága e hó 21-én tavaszi táncmulatságot rendez önképzőkori könyvtára gyarapítására. — A millenniumi országos tanügyi kongresszus bizottsága az öszre majd nagyobb gyűlést tart, a melyen be fogják jeleníteni a szünet alatt történt munkálatokat. — A székelyvárosi egyházmegyei r. k. tanító-egylet ez évi közgyűlését június 27-én Székelyfővároson tartja; az egylet vagyona 3594 ft. — Az országos nyugdíjtörvény végrehajtása czéljából szervezett bizottságba, a közoktatásügyi miniszter Somlyai Józsefet, a magyarországi tanítók országos bizottságának h. elnökét nevezték ki.

## Szerkesztői üzenetek.

K. M. M. Pócs Beérkezett. Az a bizonyos üzenet nem Önnek volt küldve. Türelmet kérünk — M. Gerencsér. Megfejtjük: későn kaptuk kézbe. Levelezőlapjának hangja szokatlan előttünk. Joakarátát az árvaházzal szemben nincs szándékunkban ignorálni, sőt örvendünk azon, hogy ez irányban érdeklődést tapasztalunk; de engedje meg viszont, hogy mi is megfontolhassunk azt a mit egy hivatalos lapban közrebocsátunk. Javaslata szép és nemes gondolkodásról tanuskodik; azonban nem szabad ám tekinteten kívül hagyni a tanítók anyagi helyzetét! — M. J. S. Cs. Sajnáljuk Önt. Vigasztalja az a tudat, hogy sokan vannak hasonló helyzetben. Ily esetben legjobb eszköz — a türelem. A pléb.-hivatal utján intézzen kérelmet az egyházmegye nagym. püspököhöz. — V. P. Kiskőszeg. Nagyon lekötelezi az Almanach szerkesztőségét szíveségével. Kérjük. — Sz. I. A végleges minőségben alkalmazott kántortanító, mint tanító, nem köteles; de a kántori teendőkre kell, hogy helyettesről gondoskodják. Hogy ő fizeti-e a helyettesítést vagy a hitközség? erről nincs a rendszabályzatban intézkedés. A méltányosság azt írja elő, hogy a hitközség fizesse. — N. B. Halogy. Tessék beküldeni, s megadjuk a véleményét. — Járási tanfelügyelet. Lapunkban ez a kérdés már több oldalról meg volt vitatva s így czikkét, mint a melyben valami újabb vélemény nem foglaltatik, nem közölhetjük. — Több levélre a jövő számban felelünk.

Felelős szerkesztők: **Ember Károly**  
és **Dr. Zelliger Vilmos**

## Pályázatok.

A horpácsi (Nógrád m.) kántortanítói állomásra, e lap április 14-ki számában jelzett feltételek mellett, a pályázat ezennel megújították. Pályázók kéretnek június hó 27-én személyesen megjelenni. Az iskolaszéktől elnökség.

A szepes-ófalvi r. k. II. kántortanítói állomásra f. évi június hó 28-ára pályázat hirdettek. Az állomás jövedelme: 1. Tanítói: 1. Törzsszűetés a községtől 175 ft. 2. Tandíj minden tanköteles gyermektől 80 kr., 61 évi átlag szerint 30 ft 40 kr. 11. Kántori: 1. 9 hold 2 öl szántótól, 1 hold 327 öl rét és 347 öl legelő haszonélvezetének kat. jövedelme 9 ft 75 kr. 2. Szabad legelő tagosítás alapján 25 ft. 3. A volt urbereké községétől 10 pozs. mérő rozs, 10 pozs. mérő árpa és 10 pozs. mérő zab 76 ft értékben. 4. Stola 60 ft. 5. Cantatio fejében 4 ft. 6. Szabad lakás a hitközségtől 120 ft értékben. 7. Saját lakásának fűtésére az uradalomtól 9 öl fa 45 ft értékben. 8. Harangozásért (ha ezt magára vállalja) 50 ft. A pályázók kellőleg felszerelt és a szepes-ófalvi r. k. iskolaszékhez címzett folyamodványukat a fenti határnapig nt. **Hüllay Jakab** alisp. és mátyásfalvi plébános urhoz, mint kerületi tanfelügyelőhöz küldjék be.

A tajti-l (Gömör megye) róm. kath. tanítói állomásra — folyó évi július 15-ig terjedő határidővel — pályázat hirdettek. Jövedelme a hitközségtől pénz- és terményekben 138, államsegély pedig 162 ft. Esetleg okleveles tanítónők is pályázhatnak. A pályázni szán-

léközők felszerelt okmányai **Alk Antal** iskolaszéki elnökhez (Czeredre, Nógrád-megye) intézendők.

**Rezire** (Zala m.) róm. kath. segédtanító kerestetik. Fizetése tanévre 300 frt. tisztességes lakás tüzelőfával. Okleveles tanítók előnyben részesülnek. Kérvények Fő-tisztelőnk **Havassy József** plébános urhoz július hó 15-ig beküldendők. **Paál Elek** kántortanító.

Az **ivanczi** róm. kath. magyar ajkú népiskolához segédkerestetik. Fizetése: 300 frt. havi részletekben; polgári évre fizetve; butorozott szoba fűtéssel. Kötelessége: az első osztály vezetése és a kántorságban segédkezni.

A **moson-szent-péteri** róm. kath. magyar-német tannyelvű népiskolához segédtanító kerestetik. Díjazása 300 frt. előleges havi részletekben. Lakása butorozott szoba takarítással és fűtéssel, mellékjövdelemre biztosan számíthat. Magyar nyelvben teljes jártasság okvetlen szükséges. Folyamodások alulírottául nyújtandók be, az állás szeptember 1-jére elfoglalandó. **Moson-Szent-Etéren**, u. p. **Moson-Szent-János**. **Bejczy Karoly** plébános, iskolaszéki elnök. 2-2

**Zsidre** (Zala m.) segédtanító kerestetik. Fizetése: polgári évre 160 frt. Élelmezés a főtanítónál, külön butorozott szoba fűtés és takarítással, melyért tartozik egy osztályt vezetni, az ismétlősöket tanítani, a kántori teendők minden ágában segédkezni. Kérvények főtiszt. **Fekete Gergely** iskolaszéki elnök urhoz küldendők július 1-ig. 3-3

A **kajdaesi** (Tolna m.) r. k. magyar nyelvű kántortanítói állomásra június végéig pályázat hirdették. Fibrés lakásos kívül földekben, terményekben s készpénzben livatalos megállapítás szerint 404 frt 39 kr. Kérvények az iskolaszéki elnökséghez küldendők. 3-3

**Bajsára** (Bácsm.) az elagott kántortanító helyettesítésére ökl. tanító kerestetik. Fizetése 300 frt. 30 frt lakáspénz. Pályázati határidő augusztus 1. **Szazmán Karoly** plébános, iskolaszéki elnök. 2-2

**Nagybossányi** róm. kath. magyar-tól tannyelvű leányosztályhoz tanítónőt keresünk. évi 300 frt fizetéssel, butorozott fűtött szobája van. Tanítás kezdődik szept. 1-én. Pályázati határidő július 15. **Nagy-Bossányi Nyitra-völgy**. **Mikóvics Imre** iskolaszéki elnök. 2-2

**Törtelen** (Pestm.) a róm. kath. néptanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma: törzsfizetés 300 frt; tandíjból 30-35 frt; ismétlők oktatásáért 20 frt; fűtélmentény 20 frt; otodéves pótlék, szabadlakás házikerttel. Orgonálni tudók előnyben részesülnek. Az állomás szept. 1-én elfoglalandó. Okleveles pályázók. — egészséges voltukról orvosi bizonyítvánnyal — felszerelt kérvényeiket 1895. július 6-ig a történi róm. kath. iskolaszéki címre **Csajka Lajos** plébánoshoz küldjék. 1-3

**Pest-megyébe** kebeleztet **Mária-benyői** államilag segélyezett róm. kath. elemi iskolához egy önálló tanító kerestetik. Jövedelme: 300 frt készpénz, törvényileg előírt lakás, a tanterem és lakfűtésre 18 úrköbméter tűzifa; a zárdától orgonálásért 10 pozsonyi mérő rozs; misékért 10 frt és ezen kívül csekély stóla fizetés. A pályázat f. hó 24-én tartatik meg. Orgonálási próba végezt személyes megjelenés kívánatik. A jól felszerelt kérvények alulírottához küldendők. **Gödöllön**, 1895. június 10-én **Odray Nep. János**, t. kanonok plébános.

A **jánosházi** (Vas-megye) róm. kath. magyar iskolához két osztálytanító kerestetik. Lakásuk egy-egy ág szekrény, asztal és székek butorozva. Évi jövedelmük 324 frt., de az egyik 150 frt helyett a kántortanítónál élelmezést nyer. A kérvények f. évi június 29-ig küldendők be. **Az iskolaszék.**

A **Nagybajesi** (Győr-megye) róm. kath. népiskolánál egy segédtanítói állomásra augusztus 1-ig tartó pályázat hirdetik. Fizetése egy polgári évre 300 frt, mely összeget előleges havi részletekben a községi pénztár fizeti; lakása egy butorozott szoba fűtéssel és takarítással, a tannyelv magyar. Kötelessége a III.—VI. osztályt és az ismétlősöket tanítani s a kántorság minden ágában segédkezni. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. A kellően felszerelt folyamodványok a **nagy-bajesi iskolaszék elnökségéhez** intézendők. **Az ér-keserül** (Bihar-megye) róm. kath. kántor-

tanítói állomásra 1895. július 1-ig pályázat hirdették. Javadalma: 17 kat. Lelő 68 12' 17" ol szántó és kaszáló föld haszonélvezete; a vallás alaphól 31 frt 48 kr.; alapítványok után 69 frt; egyházmegyei segély címén félévi részletekben évi 120 frt. Kántorális stóla. Szabad lakás kerttel. Okleveles pályázók felszerelt kérvényeiket Bihar-Diószegre **Kaczevinszky Sándor** esperes-felügyelőhöz küldjék. Tannyelv magyar, az állomás legkésőbb 1895. augusztus 1-ig elfoglalandó.

A megüresedett **verbőcei** róm. kath. kántortanítói állomásra f. évi július 31-ig pályázat nyittatik. Javadalma: Különböféle alapítványokból 208 frt 70 kr.; fűtélmenténykép 8 frt; stóla jövedelme 9—10 frt; ostayasításért 4 frt. Ehhez járul egy szoba, konyha és kamarából álló lakás; 468 ol kert s a megfelelő legelő-felosztási jutalék, a mi 6 holdat teend. A tanítói oklevél felszerelt folyamodások a **verbőcei Nyitra vármegyei róm. kath. iskolaszéki elnökséghez** címzendők. Az állomás szeptember 1-ig elfoglalandó.

A **gödöllői** róm. kath. elemi iskolánál ujonnan rendezesített államilag segélyezett tanítónői állomásra pályázat hirdetik. Jövedelem: 400 forint, ideiglenesen bérelt lakással. A pályázók jól felszerelt kérvényeiket f. hó 25-ig adják be az alulírttához. **Gödöllön**, 1895. június 10. **Odray Nep. János**, t. kanonok-plébános.

**Ráros-Mulyad** főkegyházközségbe a róm. kath. tanítói állomásra július 2-ára pályázat hirdetik. Jövedelme: 5 hold és 1536 ol bérben levő föld után 20 frt; egy darab rétből 35 frt; 23 pozs. mérő rozs; 1½ ol tűzifa; a községtől 150 frt 50 kr. készpénz. Lakás kerttel. Tannyelv magyar. Az állomás szeptember 1-jével lesz elfoglalandó. Az iskolaszékhez címzendő, kellően felszerelt folyamodványok **Szakalba** (Nógrád-megye) küldendők a plébánia hivatalához.

**Udvarhelymegye Atyha** községében (u. p. Korond) egy tanító és egy tanítónői állomás betöltendő. A tanító fizetése: 200 frt a községtől, 80 frt állami segély, 200 ol gyümölcsös-veteményes kert, tisztességes lakás és csür. Kántoriakban szükségben segédkezve, 15—20 forint stóla. A tanítónő fizetése az államtól 300 frt. Kötelességük a rájuk eső tankötelesek tanítása, a tanító részéről fűskola kezelés. Okleveles egyének folyamodványukat július 10-ig a róm. kath. iskolaszékhez nyújtásuk be. **Az iskolaszék**

Az **also-laposi** (Szepes m.) tótajku kántortanítói állomásra f. é. július 10-ére pályázat hirdetik. Jövedelme: a község pénztárától 270 frt, tandíj 46—50 frt, 6½ kat. hold szántóföld, minden két évben 8 pozs. mérő gabonát foglalo föld évezete, 6 ol tűzifa, lakás, konyha, éléskamra, belgazdasági épületek- és házikerttel, stóla ostayasítással 60—66 frt; harangozásért, ha magára vállalja 10 frt, és 60 kéve zab. Kérvények iskolai vagy működési bizonyítvánnyal együtt iskolaszékhez címezve **Palencsár János** tanfelügyelő urhoz **Felső-Laposra** küldendők.

**Nagy Sztankócz** (Trencsén m.) róm. kath. önálló tanítói állás f. é. július 2-án pályázat után fog betölteni. Jövedelme: készpénz 330 frt o. ért., 15 m. tűzifa, új és szép szabad lakás, mely 2 szoba, konyha, éléskamra és istállóból áll. Pályázni szándékozik mint felszerelt kérvényeiket feutirt napig a **plébániai hivatalhoz Szeleczre** u. p. **Trencsén-Turna** intézzék és ugyanazon napra **Nagy-Sztankóczon** személyesen megjelenni is kéretnek.

Az **ó-lehotai** kántortanítói állomásra a pályázat f. é. július hó 11-ére tüzetik ki. Javadalma: a községi pénztárától 105 frt. Föld- és erdőilletmény 2 frt 76 kr., tandíj 60 frt, tűzifa megváltása címén 21 frt., egyházi alapítványból 18 frt., 20 p. mérő rozs 61 frt 60 kr., stóla 40 frt.; offertoriumokból 3 frt. temetőn termett széna 6 frt, harangoztatásért 15 frt. Összeg 332 frt 36 kr. Tankötelesek száma 65. Lakása áll 2 szoba, egy kamara és istállóból. Van kis házi kertje és gyümölcsöse. Eredeti okmányokkal felszerelt folyamodványok stb. **Molnár Rudolf** ker. alesperes, tanfelügyelő és **moraváni** plébános urhoz küldendők. Megjegyzetik, miszerint az állomás jövedelme legközelebb 400 frtig fog kiegészítettetni.

**A somogyvári róm kath. népiskolánál megüresedett segéd-tanítói állomásra pályázat** hirdetetik. Fizetése: 160 frt. az ismétlő oktatásért 15 frt. csinos butorozott szoba, fűtés. Elemezés a főtanítónál. Kötelessége a reá bizott osztályt s az ismétlőket az előirt tanterv szerint oktatni, a kántorság minden ágában segédkezni, sőt ha kell önállóan végezni. Oklevel s bizonyítványokkal felszerelt kérvények július hó 15-éig az iskolaszékhez czimezve alulirothoz küldendők. Somogyvár, 1895. június hó 12-én. **Rozsics Géza** főtanító.

**Zalavárott** a róm. kath. elemi iskolánál egy segéd-tanítói állás f. év szeptember 1-én betöltendő. Fizetése évi 150 frt. butorozott lakás és étkezés. Kötelessége: egy osztályt és ismétlő iskolát önállóan vezetni s a kántorság minden ágában segédkezni. Oklevelés tanító urak kérvényeiket főtiszt. **Garath György** pléb. urhoz küldjék.

**Vas-Vörösvár** községében a róm kath. német-magyar tannyelvű iskolánál a segéd-tanítói állomásra üresedésbe jövén, pályázat hirdetetik. Járandóságai: 300 forint (12 hónapra, havonként 25 frt előre fizetve), lakásul egy szoba legszükségesebb butorozattal és 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> öl tűzfával. Kötelességek: a mindennapi iskola I—II. osztályának, valamint az ismétlősök tanítása és a kántoriban segédkezés. Kérvények f. év június 28-áig tót. **Strass Adolf** pléb. urhoz küldendők. 1—3

**Pozsony-Beszterezén** (július 10-éig) két tanítói állomásra pályázat tüzetik ki, melyek szeptember 1-jén foglalandók el. Egyenkénti fizetés 300 frt. ismétlősök oktatásáért (közösen) 25 frt, egyiknek lakás természetben, másiknak 25 frt lakbér fizetetik. Kötelesség: két (tőny) osztályt önállóan vezetni és az ismétlősöket oktatni. A kántori teendőben segédkezőnek előny adatik. A folyamodványok és okmánymásolatok a **pozsony-beszterezői** iskolaszékhez küldendők.

A mezőberényi kántortanítói állásra f. év július másodikára pályázat hirdetetik. Javadalmazása: 120 frt, ismétlősök tanításáért 30 frt, tandíjból 20—25 frt, pár-

bérből 25—30 frt, stóla 30—40 frt, 28,407 négyszög-öl szántóföld, kat. jövedelme 131 frt 22 kr.; adója mintegy 70 frt, melyet a haszonélvező fizet. Három szoba, konyha és előtárból álló lakás belgazdasági épületekkel és házi kert. Az iskolaszék nevére czimzett s kellően felszerelt folyamodványok főtisztelendő **Kny Antal** ker. alesperes s tanfelügyelő urhoz Békésre küldendők.

1—2

Az üresedésben levő **nyiregyházi** gör. szert, kath. első- és másodtanítói állomásokra pályázat hirdetetik. a) Az első tanító javadalmazása: 1 400 frt készpénzfizetés, mely előleges havi részletekben az iskola pénztárából felvehető. 2. kétszobás kényelmes lakás, konyha, pince s egy darab zöldséges kert. b) A másodtanító javadalmazása: 300 frt készpénz, mely hasonlóképen előleges havi részletekben szokott kiadni. Ugy az első, mint a másodtanítói állásokra pályázóktól megkívántatik, hogy az egyházi szertartások magyar esetleg ó szláv nyelven való végzésében járatosak legyenek. Ezen állásokat elnyerni óhajtok a szükséges okmányokkal felszerelt kérvényekkel folyó évi július hó 9-én délelőtt jelentkezzenek az alulirotnál. **Fekete István** főesperes. 1—2

### Ajánlkozás.

**Szünidőre nevelőnek** vagy kántorhelyettesnek ajánlkozik egy működésben lévő okl. tanító. Címe: **Kántor-tanító. Privigye. poste restante.** 1—2

Dicséretes működési bizonyítvánnyal bíró okleveles nőlen, önálló tanító a nyári szünidőre 15 frt és teljes ellátás mellett ajánlkozik privát tanítóul. Czim: **Tanító. Jákóhalma u. p. ott.**

Egy 5 változatu jó állapotban levő **harmonium eladó.**

**Milletich, Ottván** (Sopron-megye).

## A katolikus leányiskolák m. t. igazgatóinak, vezetőinek és tanítónőinek figyelmébe!

Alulírtak tisztelettel tudatják mindennemű katolikus leányiskolák (u. m. népiskolák, felsőbb nép- és polgáriskolák, tanítónőképzők) előjáróságával, hogy határozottan katolikus szellemben írt és merően a leánynevelés szolgálatában álló magyar

## népiskolai és felsőbb nép- és polgáriskolai olvasókönyveket

bocsátanak közre, melyekből egy-egy rész már meg is jelent, még pedig a népiskolai olvasókönyvekből a II. osztálynak, a polgáriskolaiakból pedig az I. és II. osztálynak szánt kötet. Az előbbi ára kötve 30 kr., az utóbbié tűzve 30 kr., kötve 1 frt.

Mindkettő paedagogiai szemponttal megválasztott és szép kivitelű ábrákkal van díszítve, tartós bekapósú és a Szent-István-Társulathoz jóváhagyás ezéjából van betérjesztve.

A polgáriskolai olvasókönyv két osztálynak szólna, 243 nyomtatott oldalra terjed, és külön fejezeteket szán a vallásos közleményeknek, a színemesítésnek, a mondáknak és hazai történetnek, megismerteti hazánk földjét és népét, és képeket hoz a művelődéstörténet-, háztartás-, az állat- és növénytanból, az általános földírat és az egyetemes történelem köréből.

Rövid idő múlva megjelenik a népiskola III. osztályának szánt kötet is, és a következő tanév folyamán napvilágot látnak még a népiskolák IV., V., VI. és a polgáriskolák III. és IV. osztályára szánt kötetek. Ez utóbbi egyuttal a nőképzők igényeit is ki fogja elégíteni.

A jelzett olvasókönyvekben a magyar nemzeti érzület fejlesztése mellett a háztartás és az egészségügyen kellő fölkarolásával, nemkülönben a kath. hitélet és a női írók műveinek előtérbe való állításával is törekedett szerző közel három évtizedre terjedő és mindenkor a nőnevelés terén is szerzett tapasztalatait érvényesíteni. A kiadó pedig a szegény tanulók részére ingyenpéldányokat is bocsát, támogatás megrendelések esetén az illető iskolai előjáróság rendelkezésére. Mindezekre támaszkodva, olvasókönyveink nagymérvű elterjedését bizton reméljük és pártolásukat egész tisztelettel kérjük.

Mutatványpéldányokkal, a jövő tanévben tankönyvül való alkalmazás ezéjából, felhívás esetén bérmentve készséggel szolgál a kiadó.

Hazafias tisztelettel

Pozsony-Budapestben:

**Stampfel Károly,**

császári és királyi udvari könyvkereskedő,  
mint kiadó.

Pécsen:

**Schultz Imre,**

képezdei r. tanár, a Sz.-István-Társulat tudom. és irod.  
osztályának és könyvvizsg. bizottságának tagja  
mint szerző.

# Ifj. NAGEL OTTÓ

## könyvkereskedése

Budapest, Múzeum-körút a Nemzeti színház bérházában.

Ajánlja Ifjusági iratokkal dúsan felszerelt raktárát  
a közlegő iskolai vizsgák alkalmával kiosztatni szokott

## „Jutalom könyvek”

bevásárlására.

**Méhner Vilmos** könyvkiadóhivatalában Budapesten, (IV. Papnövelde-u. 8. sz. a.)

megjelent és a **Szent István-Társulat** ügynöksége által is rendelhető. — *A tankönyvekből az iskolába való bevezetés céljából kívánatra mutatóványokat ingyen és bérmentve küldünk.*

### Népiskolai tankönyvek:

**Vargyas Endre, kir. tanfelügyelő.**

Földrajz az elemi népiskolák III., IV., V., VI. oszt. számára 4 színes térképpel és számos ábrával. Ára bekötve 28 kr. Ugyanaz külön a III., IV. oszt. számára. Ára kötve 16 kr. Ugyanaz külön az V., VI. osztály számára. Ára kötve 16 kr.

Magyar nyelvtan az elemi iskolák II.—VI. osztály számára. Ára kötve 28 kr. Ugyanaz külön a II., III. oszt. számára. Ára kötve 12 kr. Ugyanaz külön a IV. oszt. számára. Ára kötve 12 kr. Ugyanaz külön az V., VI. oszt. számára. Ára kötve 12 kr.

Természetrajz az elemi isk. V. és VI. oszt. számára 72 képpel. Ára kötve 28 kr.

Magyarok története az elemi isk. V. és VI. oszt. számára. 3. kiadás. Ára 28 kr.

**Mártonffy Márton, kir. tanfelügyelő.**

Magyar nyelvtan olvasmányokkal, gyakorlatokkal és ismétlő kérdésekkel a népisk. II. oszt. számára. Ára kötve 15 kr. III. oszt. 20 kr. IV. oszt. 24 kr. V. és VI. osztály 40 kr.

**Peres Sándor és Böngörfi János**

Magyar nyelvyak. a népisk. II. oszt. számára; ára 12 kr. III. oszt. 12 kr. IV. oszt. 16 kr. V., VI. oszt. 20 kr.

**Több fő- és székvárosi tanító.**

Számolókönyv az elemi népisk. II. oszt. számára bekötve 12 kr. III. oszt. 15 kr. IV. oszt. 18 kr. V. oszt. 24 kr. VI. oszt. mértanul 40 kr.

**Szauter-Bokor képező tanárok.**

Földrajz a nép- és ismétlőisk. számára, ára 24 kr.  
Magyarok története > > > > 24 kr.  
Terményrajz > > > > 24 kr.  
Természettan > > > > 24 kr.

**Belicza József v. f. főv. igazgató-tanító.**

Számtan az elemi népisk. II. oszt. számára, ára bekötve 20 kr. III. oszt. 24 kr. IV. oszt. 28 kr. V. oszt. 32 kr. VI. oszt. 36 kr.

**Sztankó Béla, képezői tanár.**

Dalo könyv I. rész a népisk. I—II. oszt. szám. 16 kr. II. rész III—IV. oszt. 28 kr. III. rész V—VI. oszt. 30 kr. Utasítás a dalkönyvecskéhez 10 kr.

Énekeskönyv a római kath. népisk. részére. I. rész az I—II. oszt. számára 12 kr. II. rész a III—IV. oszt. 24 kr. III. rész az V—VI. oszt. számára 32 kr. Utasítás az énekeskönyvhöz 10 kr.

**Katona József, néptanító.**

Természettan az osztatlan népisk számára. Ára 10 kr.

**Gyürky József.**

Polgári jogok és kötelességek népiskolák számára. Ára bekötve 25 kr.

### Térképek:

Általános iskolai atlasz. A legújabb földrajzi ismeretek után Összehasonlító adatokkal György Aladár-tól. Ára 36 kr.

Magyarország térképe. Minden megye külön színezve. Ára 10 kr.

Az osztrák-magyar monarchia térképe. Ára 10 kr.  
Európa térképe. Ára 10 kr.

### Ifjusági imakönyvek:

**Tárkányi Béla**

Ifjuság kalauza az örök életre, imakönyv énekekkel és zsoltárakkal. Ára aranyvágással 80 kr.  
Ártatlanok öröme. Ára kötve 20 kr.

**Györfi Iván.**

Kis mennyei manna. Ára kötve 25 kr.

**Zoványi Mihály**

Gyermek imák. Imakönyv kisebb gyermekek számára. Ára kötve 20 kr.

Lelki rózsabimbók. Ima és énekeskönyv 14 pompás színyomatu műseképpel. Ára kötve 25 kr.